

Minister
Gunnar Larsen
Dagbog 1941

Samarbejdets mand 1

Historika

I samarbejde med Det Kongelige Bibliotek &
Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Om udgiverne:

John T. Lauridsen, f. 1951, er dr.phil. fra Aarhus Universitet og forskningschef ved Det Kongelige Bibliotek.

Joachim Lund, f. 1967, er ph.d. fra Københavns Universitet og lektor i historie ved CBS.

Minister
Gunnar Larsen
Dagbog 1942

Samarbejdets mand

Erhvervsmanden Gunnar Larsen var en af de såkaldt "upolitiske ministre", dvs. partiløse ministre, som under besættelsen blev indsat i samlingsregeringen – bl.a. for at holde nazisterne ude.

Hans dagbog 1941-1943 er den mest omfattende dagbog, som kendes fra nogen ministre fra perioden, og ikke mindst hans referater af regeringsmøderne giver en uovertruffen indsigt i meningsudvekslinger og beslutningsprocesser i samlingsregeringen – til forskel fra de officielle ministermødereferater.

Dagbogen belyser også Gunnar Larsens virke som leder af Danmarks største industrivirksomhed, F.L. Smidth & Co., og som minister for offentlige arbejder. Den viser hans motiver til et positivt samarbejde med besættelsesmagten, og hvor langt han var villig til at tro den tyske propaganda.

Historika

I samarbejde med Det Kongelige Bibliotek &
Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Samarbejdets mand
Minister Gunnar Larsen
Dagbog 1942

2

Historika

Minister
Gunnar Larsen
Dagbog 1942

Samarbejdets mand

2

Historika

I samarbejde med Det Kongelige Bibliotek &
Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Axel Gunnar Larsen blev født på Frederiksberg i 1902. Efter at være blevet student i 1920, rejste han til USA, hvor han uddannede sig til kemiingeniør og i 1926 blev ansat i F.L. Smidth & Co.s New York-afdeling.

Gunnar Larsens far, ingeniør Poul Larsen, var medgrundlægger af F. L. Smidth; ved hjemkomsten til Danmark i 1932 blev Gunnar Larsen sin fars nærmeste medarbejder, og da faderen døde i 1935, blev Gunnar Larsen ny formand for bestyrelsen og administrerende direktør.

Ved besættelsens begyndelse fremstod han som en af dansk erhvervslivs helt store stjerner, og efter at især konservative kredse havde presset på for optagelsen af upolitiske ministre i regeringen, blev han 8.7.1940 udnævnt til minister for offentlige arbejder.

Gunnar Larsen var stærk fortaler for samarbejde med besættelsesmagten, og han fik i sin ministerperiode vedtaget og iværksat store offentlige anlægsarbejder, som øgede beskæftigelsen, men også blev udlagt som forsøg på at tilgodese egne økonomiske interesser.

I slutningen af 1946 blev Gunnar Larsen som eneste minister dømt ved byretten for værnemageri; han blev dog frikendt ved landsretten året efter, og igen ved Højesteret i 1948. Efter frifindelsen udvandrede han til Irland, hvor han blev boende til sin død i 1973.

Om udgiverne:

John T. Lauridsen, f. 1951, er dr.phil. fra Aarhus Universitet og forskningschef ved Det Kongelige Bibliotek.

Joachim Lund, f. 1967, er ph.d. fra Københavns Universitet og lektor i historie ved CBS.

Minister
Gunnar Larsen
Dagbog 1943

Samarbejdets mand

Erhvervsmanden Gunnar Larsen var en af de såkaldt "upolitiske ministre", dvs. partiløse ministre, som under besættelsen blev indsat i samlingsregeringen – bl.a. for at holde nazisterne ude.

Hans dagbog 1941-1943 er den mest omfattende dagbog, som kendes fra nogen minister fra perioden, og ikke mindst hans referater af regeringsmøderne giver en uovertruffen indsigt i meningsudvekslinger og beslutningsprocesser i samlingsregeringen – til forskel fra de officielle ministermødereferater.

Dagbogen belyser også Gunnar Larsens virke som leder af Danmarks største industrivirksomhed, F.L. Smidth & Co., og som minister for offentlige arbejder. Den viser hans motiver til et positivt samarbejde med besættelsesmagten, og hvor langt han var villig til at tro den tyske propaganda.

I samarbejde med Det Kongelige Bibliotek & Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Historika

3

Samarbejdets mand
Minister Gunnar Larsen
Dagbog 1943

Minister
Gunnar Larsen
Dagbog 1943

Samarbejdets mand

3

I samarbejde med Det Kongelige Bibliotek & Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Axel Gunnar Larsen blev født på Frederiksberg i 1902. Efter at være blevet student i 1920, rejste han til USA, hvor han uddannede sig til kemiingeniør og i 1926 blev ansat i F.L. Smidth & Co.s New York-afdeling.

Gunnar Larsens far, ingeniør Poul Larsen, var medgrundlægger af F. L. Smidth; ved hjemkomsten til Danmark i 1932 blev Gunnar Larsen sin fars nærmeste medarbejder, og da faderen døde i 1935, blev Gunnar Larsen ny formand for bestyrelsen og administrerende direktør.

Ved besættelsens begyndelse fremstod han som en af dansk erhvervslivs helt store stjerner, og efter at især konservative kredse havde presset på for optagelsen af upolitiske ministre i regeringen, blev han 8.7.1940 udnævnt til minister for offentlige arbejder.

Gunnar Larsen var stærk fortaler for samarbejde med besættelsesmagten, og han fik i sin ministerperiode vedtaget og iværksat store offentlige anlægsarbejder, som øgede beskæftigelsen, men også blev udlagt som forsøg på at tilgodese egne økonomiske interesser.

I slutningen af 1946 blev Gunnar Larsen som eneste minister dømt ved byretten for værnemageri; han blev dog frikendt ved landsretten året efter, og igen ved Højesteret i 1948. Efter frifindelsen udvandrede han til Irland, hvor han blev boende til sin død i 1973.